JAROSLAWSKI

Prenumerata z przesyłką pocztową: Kwartalnie 3 Zł. miesięcznie 1 Zł.

Redakcja i Administracja: ul. Dra Dietziusa 23

TELEFON Nr. 190.

Konto P. K. O. Nr. 408.895.

Redaktor przyjmuje: codziennie od godz. 1—2 ½ popołudniu.

bezpartyjne,
niezależne
czasopismo
tygodniowe

Nr. 5

Jarosław, sobota 30 stycznia 1932.

Rok V.

RESTAURACJA "GRAND" ALTSCHÜLERA, w Jarosławiu, Grunwaldzka 18.

we, na świeżem maśle sporządzone objady z 3 dań i kolacje z 2 dań po zł. 1'40.

wa abonamencie miesięcznym wraz z pieczywem tylko zł. 1'20.

Całodzienne utrzymanie: śniadanie, objad, podwieczorek i kolacja à la carte, zł. 120 miesięcznie.

Polityka mniejszościowa bez zmian.

Od pewnego czasu ze strony prawicowej docierają alarmistyczne wieści na temat spraw polsko-ukraińskich. Zwyczajem swoim opozycja komentuje wręcz opacznie każdą wieść, dochodzącą z terenu trzech województw południowowschodnich, — a przedewszystkiem używa starego tric'u: lamentuje nad "niebezpieczeństwami" i urojonemi "klęskami", jakie grozi społeczeństwu polskiemu wskutek działań władz rządowych, które "sprzedają Wschodnią Małopolskę Ukraińcom".

To też dobrze się stało, że korzystając z obrad nad budżetem ministerstwa spraw wewnętrznych w komisji budżetowej, minister Pieracki imieniem rządu przerwał to pasmo szkodliwych plotek i suggestyj — dając w formie deklaracji ogólny zarys programowy działalności rządu w stosunku do mniejszości narodowych, a specjalnie ukraińskiej ludności.

I stwierdźmy odrazu: niema w tych wytycznych właściwie niczego, coby stanowić mogło podstawę do przypuszczeń, jakoby rząd zbaczał z dotychczasowej drogi lub ustanawiał normy jakiegoś "nowego" kursu. Cechą naczelną i dominującą z deklaracji rządu jest unikanie niedomówień. "Jako zwolennik wyraźnych sytuacyj — mówił minister — uważam, że w sprawach, w których zainteresowane są dwie lub więcej stron, punktem wyjścia winno być jasne sprecyzowanie zasad kierowniczych".

Jakie są więc to "zasady kierownicze" obecnego rządu, mające stworzyć "wyraźną sytuację" zarówno w społeczeństwie polskiem jak i ukraińskiem, a także regulować wzajemne współżycie?

Jako najważniejszą wymienia rząd "zasadę równych praw i obowiązków". Nazywa ją "podstawą systemu obywatelskiego myślenia i odczu-

wania". Wychodząc z tej zasady naczelnej rząd opowiada się z całą stanowczością przeciw wszelkim zakusom separatystycznym. "Ujawniona mówi minister Pieracki - przez niektóre grupy mniejszościowe tendencja do wyciągania z faktu ich odrędności etnicznej wniosku o prawach do przywilejów jest równie fałszywa, jak skłonność niektórych odłamów społeczeństwa do wyciągania z faktu owej odrębności suggestji w kierunku dzielenia obywateli państwa na dwie klasy". I zapowiada rząd, że nie poprze zakusów separatystów ukraińskich ani tendencyj dzielenia obywateli państwa na pierwszą i drugą klasę, bo jak to deklaracja rządu uzasadnia - "racja stanu państwa nowoczesnego nie może tolerować podobnych teoryj, a tem więcej nie może ich realizować".

Jakie wnioski wysuwa rząd z tych naczelnych wskazań? Na jakich fundamentach oparta być ma polityka współżycia mniejszości w Polsce?

Minister Pieracki precyzuje, że wytyczną główną musi być "dbałość o bezpieczeństwo obywateli z pozostawieniem im prawa działania, pod warunkiem, iż działanie to nie wyrządza szkody innym obywatelom".

Czyż jest to zmiana platformy? Czyż stanowczość, z jaką rząd poskramiał wszelkie ekscesy i sabotaż antypaństwowych czynników w Małopolsce Wschodniej, nie były następstwem tej właśnie maksymy, którą zdefinjował na komisji budżet, minister Pieracki? Powtóre: "Wolno każdemu obywatelowi swobodnie myśleć, sądzić i działać, pod warunkiem, iż będzie uczył i bronił swych poglądów rozumem, nie uciekając się do gwałtu, siły i podstępu". Po trzecie: organizacje społeczne, gospodarcze, spółdzielcze itd. mniejszości narodowych zaznają poparcia ze

strony państwa, ale..., państwo udzielając organizacjom pomocy pieniężnej, musi mieć możność kontroli nad właściwem zużytkowaniem pożyczonych sum".

I ten też postulat ma charakter stwierdzenia żądań, których oddawna domagał się rząd od obywateli Ukraińców. Niedopuszczalne jest bowiem zgoła, aby - jak to się często zdarzało fundusze państwowe płynęty pod pozorem akcji współdzielczej na cele... wywrotowe. Po czwarte: w dziedzinie spraw kulturalnych zmierzać będzie rząd do rozbudowy przedewszystkiem szkolnictwa zawodowego, by zapobiec nadprodukcji inteligencji, a wciągnąć do pozytywnej pracy społecznej i zawodowej jaknajszersze warstwy". Jest to oczywiście wystąpienie wobec mniejszości narodowych z temi samemi zasadami, jakie polityka oświatowa zamierza stosować wobec wszystkich obywateli państwa. Nadprodukcja inteligencji jest jedną z przyczyn jej zubożenia, skierowanie zaś dorastającej generacji w kierunku wykształcenia zawodowego - postulatem racjonalnej polityki oświatowej wobec wszystkich obywateli państwa.

Po piąte: w dziedzinie kultury fizycznej zalegalizują władze takie organizacje sportowe, które będą zdala od celów politycznych a które dążyć będą istotnie do podniesienia kultury fizycznej i sportowej. Na tem stanowisku rządy pomajowe stały od początku. Działalność ukraińskiej organizacji sportowej "Płasta" czy organizacji pożarniczej "Łuha" opierała się głównie na tem, że pod pozorem akcyj sportowych przemycano polityczne cele, że właściwie ta sieć "Płasta" czy "Łuha", pokrywająca Małopolskę Wschodnią, stanowiła zakapturzoną organizację militarystyczną, kształcącą nie sportowców, a — bojowców.

Po szóste: w dziedzinie spraw samorządowych właśnie opracowywana ustawa stwarza nowe podwaliny współpracy, przyczem rząd wy-

Wszelkie środki kosmetyczne i farby do sukien wody mineralne krajowe i zagraniczne polece Droguerja FELIKSA WOJCIECHOWSKIEGO

Course Coersens miscresses charges

Telefon 176. LEON BLATT, Jarosław, Grunwaldzka 12

Telefon 176.

poleca NA SEZON ZIMOWY

WYKWINTNE PŁASZCZE damskie światowych fabryk krajowych i zagranicznych. MESKIE palta, raglany, trench-coaty swiatowej firmy "BEKO" ubrania, kurtki skórzane i lodynowe i konfekcję dziecinną. W WIELKIM WYBORZE

damskie i męskie oraz skóry futrzane wszelkiego rodzaju.

Zamówienia do miary wykonuję siłami pierwszorędnemi tak w krawiectwie jak i kuśnierstwie. Ceny przystępne. Warunki dogodne.

chodzi z zasady, że "wszelka nierówność wyklucza porozumienie, a tam, gdzie niema porozumienia, do głosu musi przyjść siła".

Oto te naczelne wskazania programowe, jakiemi rządy pomajowe się kierują, a które ustami ministra Pierackiego zostały przypomiane zarówno społeczeństwu polskiemu jak i ukraińskiemu. Pisaliśmy już na wstępie, że przypomnienie to miało na celu zdementować lansowane tu i ówdzie plotki i kłamstwa, a także by ci, którzy w społeczeństwie ukraińskiem mają uszy do słyszenia i oczy do patrzenia, znali doskonale program rządowy, który nie uległ żadnym zmianom i nie da się przesłonić żadną demagogją zarówno wewnątrz kraju jak i wobec zagranicy.

Z Rady miejskiej

Pod kierownictwem burmistrza p. inż. Sierankiewicza odbyło się 27 bm. posiedzenie Rady miejskiej, które ze względu na zbyt szczupły porządek dzienny i to raczej natury czysto formalnej, trwało niespełna godzinę. Jako pierwszy punkt, burmistrz odczytał odpowiednio zredagowany wniosek Magistratu, protestujący w związku ze znanem wystąpieniem senatora amerykańskiego Boraha, przeciw mieszaniu się zagranicy w sprawie dostępu Polski do morza - co Rada bez dyskusji jednogłośnie uchwaliła. Następnie sekretarz Magistratu p Harlander odczytał pismo Urzędu wojewódzkiego w sprawie budżetu na rok 1932/3, którego główną esencją jest zredukowanie budżetu na ten okres o 30 proc. od budżetu 1931/2. - O sprawie tej obszernie i szczególowo pisaliśmy w artykule "Budżety samorządów muszą być zredukowane o 30 proc. Sanacja budżetów samorządowych w świetle nowego okólnika min. Pierackiego" w numerze 52 z 26 grudnia 1931 i Nr. 1 z 2 stycznia br. "Expressu Jarosł." -

Poczem zgodnie z wnioskiem Magistratu uchwalono bez dyskusji jednogłośnie wybór komisji budżetowej, w skład której weszli ci sami p. p. radni, co ub. r. a to: Ks. prałat Męski, Ks. prałat Chotyniecki, Dymnicki, adw. Dr. Meisels, Meister Pinkas, adw Dr. Rabinowicz, Tumidaiski, i Bronisław Wiśniowski dyr. gimn. 11. Odnośnie zmiany statutu stanowisk służbowych a w ślad zatem zaszeregowania i stabilizowania niektórych pracowników miejskich na stanowiska statutem wskazane, p. sekretarz Harlender odczytał odpowiednio zredagowany wniosek Magistratu do Województwa, w którym Magistrat prosi o pozostawienie wszystkich urzędników miejskich nie wyłączając straży pożarnej w dotychczasowym szczeblu, mimo, że niektorzy, w myśl nowego statutu etatów stanowisk służbowych, nie posiadają odpowiedniej kwalifikacji, uwzględniając ich lata służby. Ponadto burmistrz zauważył, że proszono o pozostawienie VIII szczebla naczelnikowi straży pożarnej p. Ziembowiczowi, który to szczebel otrzymał przed dwoma laty, ze względu na jego zasługi. Wniosek Magistratu bez dyskusji Rada uchwaliła. Następnie uchwalono również bez dyskusji tak sprawę konwersji pożyczki krótkoterminowej w kwocie 75.000 zł. w Banku Komunalnym w Warszawie na pożyczke 10-letnią, jak również bez dyskusji przyjęto do wiadomości sprawozdanie Komisji rewizyjnej z odbytego szkontrum Komunalnej Kasy Oszczędności, na czem porządek dzienny wyczerpano.

Poczem p. radca Haut interpeluje w sprawie 10 proc. dodatku elektrycznego, uzasadnia-

jąc, że w Jarosławiu w stosunku do innych miast kwota 90 gr. za kwg prądu elektrycznego jest zbyt wysoka i wnosi, aby Magistrat w uwzględnieniu tej wysokiej ceny zwrócił się do M. S. W. z prośbą o zwolnienie z powyższego dodatku; zapytuje jak się sprawa przedstawia z wentylowaną swego czasu kwestją urządzania dwóch targów w tygodniu, oraz proponuje, aby w uwzględnieniu nadzwyczaj opłakanych stosunków sklepikarzy i straganiarzy w hali obniżyć im czynsze. W odpowiedzi na interpelacje p. radcy Hauta burmistrz p. inż. Sierankiewicz wyjaśnia, że odnośnie 10 proc. dodatku elektrycznego Magistrat wniósł odpowiednio umotywowaną prośbę do Władz przełożonych. Co do urządzenia 2-razowych targów w tygodniu Magistrat czyni starania, a w sprawie obniżki czynszu w hali targowej, wyjaśnia, że sprawę tę należy skierować nasamprzód do Komisji budżetowej. Poczem posiedzenie zamknał.

Gospodarka budżetowa gminy wyzn. żyd.

(Ciag dalszy)

4) Niezgodne z prawdą gołosłowne negowanie realnych faktów, - nie jest żadną krytyką, lecz drukowaną bajką. Tyczy to oczywiście też wykonywanych dotychczas i udokumentowanych pozycji wydatkowych jak na wydatki kancelaryjne (przybory, konserwowanie i remont urządzenia i wnętrza kancelarji i sal, afisze, odezwy, portorja, etc.) 1,200 zł., telefon (ze złączem do Sądu rabinackiego i Tozu) 350 zł. kosztów egzekucyjnych (które nie są stratą żadną, bo mają odpowiednik w przychodach) 200 zł. leki dla biednych 600 zł., zapomogi stalym i przechodnim biednym 2000 zł., ubezpieczenie funkcjonarjuszy w Kasie chorych (o jakie 100 zł. więcej, niżby na udział służbodawcy rachunkowo wypadało, bo od najmniejszych płac stróżów, itd. nie potrąca się tym ostatnim ich udziału wkładkowego zupełnie lub w części, a nadto różnice powoduje fakt, że Kasa chorych oblicza tygodniowo a funkcjonarjuszom potrąca się z płacy miesięcznej) 2000 zł.

5) Konieczność przyjęcia nowego dozorcypielęgniarza do domu starców, (któryby w razie potrzeby pełnił funkcję zastępcy weźnego też), która to posada zawsze istniała i naco preliminowano 1200 zł. nie podlega dyskusji, jeśli się zważy, że dotychczasowy dozorca Mantelsack po 45-letniej służbie z powodu choroby i starości poszedł na emeryturę, a dom starców, gdzie w dodatku ich liczba z 4 wzrosła do 7 w tem dwóch chorych, bez dozorcy obejść się nie może

Spis i ewidencja ruchu ludności jest ustawowym obowiązkiem gminy, i wymaga, gdy będzie przeprowadzoną siły dodatkowej, godzin nadliczbowych, druków, ksiąg itd.

6) Taką samą bajeczką jak "fikcyjne pozycje" są "podwójne pozycje", Wydatek na dozorce-pielegniarza 1200 zł. - na emeryturę Mantelsacka 1460 zł. i na czysto rzeczową, a nie personalną pozycję remontu i utrzymania budynków kahału i domu starców, truparni klatki schodowei itd. - nic nie mają ze sobą wspólnego. Taksamo zupełnie samodzielnemi są: pozycja 600 zł, na stróża domu starców, czyszczenie sal, palenie w piecach, etc., a pozycja 300 zł., na obsługę kancelarji, sprzątanie ubikacji i sal, itd. Tu nic się nie dwoi ani troi.

Z finansowego punktu widzenia tedy

rzetelność i realność budżetu tego małego światka - dla nikogo nieuprzedzonego - żadnej nie nastręcza wątpliwości.

W czasach zmian i kryzysu - kwitnie znachorstwo. Wkraczamy tu w problemy ekonomiczne i światopoglądowe a w tym ostatnim względzie: w samą krainę względności. Podróż w tej krainie - wymaga jednak odwagi konsekwencji, na malowanie wiosek Potemkina ani czas ani miejsce. Znany okólnik min. Prystora, zawierający słuszne wskazanie redukcji, o ile możności oczywiście, wydatków, - nie może być jednak legitymacją do niemożliwych eksperymentów. Kilka próbek poniżej:

1) Poważny deficyt, bo na 7000 zł. wykazuje w budżecie łaźnia, a raczej "mikwa" tj. kąpiel rytualna w tej łaźni. Deficyt ten jest rakiem, który toczy budżet. Chodzi o usunięcie deficytu jednak, a nie o usunięcie łaźni! Jednym ze sposobów byłoby skasowanie lub ograniczenie "mikwy" - przeciw czemu oczywiście szerokie warstwy, z tego niekorzystające, nicby nie miały i żadnej dziury w niebie by nie było! - Ale ustawa obecna przepisuje właśnie utrzymywanie tej instytucji, a rabinat tego mocno się trzyma. "Mikwa" nie jest przedsiębiorstwem zarobkowem! Drugiem wyjściem jest oddanie w dzierżawę, choćby za darmo W tym kierunku, po nieudałych próbach zeszlorocznych, szuka się obecnie reflektanta.

Żadnem wyjściem jednak nie jest obcięcie na papierze budżetu wydatkowego o 7000 zł., jeśli się ktoś równocześnie sprzeciwia likwidacji częściowej mikwy, która będzie musiała nastąpić, a to sprzeciwia się ze względów religijnych! Magją kreślenia cyfr na papierze – żadnych deficytów się nie zniesie Tu trzeba mieć odwagę być konsekwentnym. Tyczy to w tej samej mierze wszystkich proponowanych skreśleń. Budżet nie może zastąpić aktów organizacyjnych, które muszą poprzedzać budżetowe zmiany. Dr. Ludwik Blumenfeld. (D. n.)

Kronika.

(Redakcja bezwarunkowo manuskryptów niezwraca)

Osobiste. Pan Mojżesz Papiermann prof. II. gimn państw w Jarosławiu uzyskał dnia 23 bm. na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie stopień doktora filozofji.

Jubileusz Sakry Biskupiej Z inicjatywy i staraniem Związku Obyw. Pracy Kobiet odbyła się 24 bm. w porze południowej w sali Kasyna Garnizonowego uroczysta akademja ku czci zasłużonego Jubilata ks. Biskupa Bandurskiego. z okazji Jego 25-lecia sakry biskupiej. Całe społeczeństwo, bez względu na przekonania polityczne pośpieszyło na uroczystość, aby tem samem złożyć hołd Czcigodnemu Kapłanowi -Polakowi. Rząd reprezentował p. starosta Was, wojskowość p. generał Wieczorkiewicz, duchowieństwo ks prałat Męski, Magistrat burmistrz p. inż. Sierankiewicz. Ponadto zauważyliśmy zast. starosty p. Grossa, przedstawicieli Władz cywilnych, delegacje i reprezentantów władz wojskowych, szkół, Związków i Stowarzyszeń. Tow. "Sokół" reprezentował prezes p. Zdzisław Grabowski.

Pan prof. Nowakowski w swem głęboko ujętem co do formy i treści przemówieniu, zobrazował żywot i zbożną działalność zasłużonego Jubilata. Panna Marja Tyralska, z właściwym sobie wdziękiem i wielką brawurą, odśpiewała arję z Halki oraz pieśni Niewiadomskiego i Karłowicza. Pani starościna Grossowa z wrodzoną sobie subtelnością i prawdziwym artyzmem odeNr. 5

grała na fortepianie Baladę As'dur i Walc Szopena, czarując wprost słuchaczy. Na tle pieśni legjonowych, odegranych artystycznie przez orkiestrę 39 p. p. – znana zaszczytnie ze swych dotychczasowych występów artystycznych panna Irena Rotsteinówna deklamowała wiersz Leona Zytowskiego p. t. "Ostatni Raport". Deklamacja wykonana z wrodzoną niejako intuicją i głębokiem przejęciem, fascynowała niemal słuchaczy i wywarła niezwykle silne wrażenie, a miejscami wzruszyła aż do łez. Orkiestra 39 p. p. pod znakomitą batutą kapelmistrza p. ppor. Krudowskiego, upiększyła akademję, pięknie odegraną uwerturą z "Bajki" Moniuszki i Marzeń fanfarowych. Na uwagę zasługuje chór "Lutnia", który pod batutą p. prof. Szednego odśpiewał Gorczyńskiego "Gaude Mater".

Całość programu i wykonanie tegoż stało na wysokim poziomie artystycznym, to też nic dziwnego, że wykonawcy — za sprawienie przemiłej biesiady duchowej — nagrodzeni byli burzą niemilknących i zasłużonych oklasków.

Opłatek Związku młodzieży oświaty pozaszkolnej w Morawsku. Założony przed niedawnym czasem, bo zaledwie w październiku 1931 r., Związek młodzieży oświaty pozaszkolnej w Morawsku, - dzięki usilnym staraniom i pracy prezesa p. Leśniowskiego, a wszczególności kierownika szkoły powszechnej w Morawsku p. Zdzisława Krseka, który w myśl zasady "przez oświatę do odbudowy ojczyzny" od zarania założenia Związku z całem zaparciem oddał się intenzywnej pracy oświatowej - Związek młodzieży oświaty pozaszkolnej w Morawsku liczący już 86 członków, może poszczycić się owocnemi wynikami. Zauważyć należy, że tak przewodniczący T. Wydziału powiatowego p. starosta Was, jakoteż p. inspektor szkolny Bem, z uwagi na pożyteczną, kierowaną w duchu państwowo-twórczym organizację, na każdym kroku w ramach możliwości użyczają swego cennego poparcia. W pracy organizacyjnej biorą żywy udział jako prelegentki nauczycielki p. p.: Marja Podgórska i Antonina Soszyńska.

Tradycyjnym zwyczajem Zarząd Związku urządził 17 bm. o godzinie 5-tej wieczorem opłatek w świetlicy Związku, który zaszczycili swą obecnością p. p.: inspektor szkolny Bem, ks, kanonik Jakubowski i ks. Bryś z Chłopic, wójt gminy Antoni Gwóźdź, przewod. Kółka Rolniczego Gwóźdź Józef, cały szereg poważnych gospodarzy i gospodyń, oraz cała młodzież skupiona w Związku.

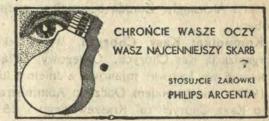
skupiona w Związku. Do skromnie lecz schludnie nakrytych stołów zasiadło około 150 osób. Zebranych przywitał w ciepłych i serdecznych słowach kierownik szkoły p. Krsek, najgorliwszy pracownik na odcinku pracy pozaszkolnej i społecznej w Morawsku, dziękując przedewszystkiem p. inpektorowi szkolnemu Bemowi za jego przybycie, oraz za zawsze chętne udzielenie poparcia i pomocy, jako serdecznego orędownika w wychowaniu młodzieży w duchu państwowo-twórczym i zakończył swe przemówienie oświadczeniem, że tak Zarząd Związku jak i Członkowie tegoż, pomni swych obawiązków wobec odrodzonej ojczyzny, zadania swe spełnią sumiennie i uczciwie. Poczem zabrał głos p, inspektor Bem, który na samym wstępie wyraził swe zadowolenie z dotychczasowej działalności Związku młodzieży oświaty pozaszkolnej w Morawsku, przedstawił w barwnych słowach ideę i znaczenie Związku młodzieży oświaty pozaszkolnej dla państwa i społeczeństwa i wezwał do dalszej intenzywnej pracy wszystkich dla dobra samej młodzieży oraz całego społeczeństwa. Następnie przemówił ks. kan. Jakubowski, życząc Związkowi młodzieży pomyślnego rozwoju i nawoływał młodzież do wzajemnej miłości w myśl hasła wielkiego wieszcza "Kochajmy się". Ponadto przemówił wójt Antoni Gwóźdź. Na zakończenie w krótkich lecz mocnych słowach przemówił prezes Związku p. Leśniowski, dziękując p. inspektorowi Bemowi, ks. kan. Jakubowskiemu i ks. kat. Brysiowi za zaszczycenie uroczystości swoja obecnością, oraz złożył życzenia młodzieży do dalszej wytrwałej, a owocnej pracy.

W miłym i serdecznym nastroju spędzono parę godzin, wynosząc jak najlepsze wrażenie i zachętę do dalszej pracy dla dobra ojczyzny i społeczeństwa.

Uroczysta akademja ku czci Jehudy Haleviego. Dorocznym, tradycyjnym zwyczajem urządziła 24 bm. młodzież żyd. gimnazjum I-go i II-go uroczysty wieczór ku czci wieszcza Jehudy Haleviego. Sala "Jad Charuzim" byla przepełniona widzami, przeważała młodzież. Z grona profesorskiego zauważyliśmy p. prof. Czarnowskiego (gimn. II), p. prof. Dra Taubego (gimn. I.) i prof. religji mojż. p. Seidenwerga. Swietnie opracowane słowo wstępne, pozbawione frazesów i patosu, a oparte na ścisłych źródłach naukowych, przeplatane oryginalnemi cytatami poety, wygłosił B. Winter ucz. kl. VIII gimn. I-go. Deklamację hebrajską wygłosiła ze zrozumieniem H. Stulbachówna uczenica kl. IV gimn. żeńs. Deklamację polską (El mole rachmim w przekładzie) z prawdziwem przejęciem wygłosiła K. Feuerówna uczenica kl. VIII gimn. żeńs. Ponadto odegrano III-ci akt sztuki Lessinga p. t. "Natan Medrzec". Przed odegraniem powyższej sztuki, Jakób Pechthalt ucz. kl. VIII gimn, II-go wyjaśnił słuchaczom ideę i genezę tejże, oraz w ogólnych zarysach - dla orjentacji - naszkicował istotną treść poprzednich aktów. Na czołowe miejsce wysunął się swą znakomitą grą B. Winter ucz. kl VIII gimn I-go (Natan), godna jego partnerka była Z. Pechthaltówna ucz. kl. VIII gimn. żeńs. (Recha), świetną okazała się J. Distelfeldówna ucz. kl. VIII gimn. żeńs. doskonałą była K. Feuerówna ucz. kl. VIII gimn. żeńs. (Daja), na wysokości zadania stanęli: I. Roschwald ucz. kl. VIII gimn. II-go (Saladyn sultan) i I. Spatz ucz. kl. VIII gimn. I-go (Templarjusz). Oryginalne stroje, scenerja i dekoracje bez zarzutu. Umiejętna reżyserja spoczywała w wytrawnych rekach p. Józefa Turnheima.

Odnośnie części muzycznej to zupełnie spokojnie możemy stwierdzić, że muzyczna część tegorocznej akademji okazała się nie tylko pozbawiona wszelkich zarzutów, lecz mogła nawet do pewnego stopnia zadowolnić ta wymagającą część publiczności. I tak na pierwszy plan wybijały się dwa punkty solowe. Solo fortepianowe odegrane przez F. Marglównę uczenice kl. VIII gimn. żeńs, Solistka mając w swoim repertuarze dwie poważne rzeczy, a to "Rondo Capriccioso" Mendelsona i "Momento Capriccioso" Webera - wykazała doskonałe opanowanie techniczne a szczególnie dało się zauważyć w pierwszym utworze, przy wydobywaniu oktaw, jak niemniej ze względu na pewne uderzenie i nieomylną technikę prawej ręki. Należato tylko życzyć solistce nieco lepszego fortepianu, gdyż na "tym fortepianie" wszelkie usiłowania grającej w kierunku wydobycia jakichkolwiek modulacyj dynamicznych musiały pozostać tytko w sferze "dobrej woli" solistki. Drugi punkt solowy stanowiło solo skrzypcowe, wykonane przez H. Beera ucz. kl. VIII gimn. II-go, który zademonstrował tym razem, grając "Melodje Cy gańskie" Sarasatego, wspaniałą technikę prawej ręki, a to w drugiej części, która prawie że cała była grana spicato. W "Le Canori" Polackina dał dowód jak misternie opanował flageolety i pizzicata lewą ręką. Na szczególną uwagę zasługuje spokój z jakim odegrał powyższe utwory. Solista skrzypcowy H. Beer był o tyle szczęśliwszy od solistki fortepianowej F. Marglówny, że grał na własnych skrzypcach, a nie na pożyczonym fortepianie, wskutek czego tylko od niego zależało wykonanie, pod względem dynamicznym. Akompjanowała bardzo udatnie i dyskretnie A. Mehrerówna ucz kl. VIII gimn. żeńs. Oprócz kwartetu smyczkowego, na szczególną wzmiankę zasługuje orkiestra dęta l i Il-go gimnazjum, która okazała się dobrym zespołem pod batutą W. Weisagera ucz kl. VIII gimn. Całość programu znakomicie opracowana i wykonana, a poszczególne punkty były gromko oklaskiwane

czy był to reumatyzm, czy też co innego w każdym bądź razie czuję się teraz zupełnie zdrowa i mogę jak dawniej pracować, pisze nam m. i.: pani Wł. Suska, Warszawa, Stare miasto 4/6. W ciągu szeregu lat leczyłam się w najrozmaitszy sposób, chcąc wyzbyć się moich dukuczliwych i męczących bólów, które występowały coraz to w innem miejscu: w krzyżu, plecach a czasem znów w stawach rąk i nóg. To z pewnością pogoda, przeziębienie - twierdzili jedni i radzili trzymać się ciepło, lecz niestety, nie mogłam długo uleżyć w łóżku. To chyba reumatyzm, podagra-utrzymywali inni, zalecając ścisłą djetę. Nie jadałam prawie wcale mięsa, i próbowałam coraz to nowe leki. Lecz skutek był wręcz przeciwny, czułam się coraz gorzej i gorzej. Co też mi doprawdy dolegało, to i dziś, rzeczywiście powiedzieć nie mogę - wiem tylko jedno, od czasu, gdy zaczęłam zażywać Togal, nie czuję już żadnych bólów i moge, jak dawniej normalnie pracować. Tysiące udręczonych odzyskało przy pomocy Togalu swe zdrowie! Przy reumatyźmie, podagrze, łamaniu w krzyżu, rwaniu w stawach, bólach nerwowych i głowy, grypie, przeziębieniach i pokrewnych cierpieniach działają tabletki Togal szybko i pewnie. Togal nietylko uśmierza bóle, lecz w zarodku zwalcza te niedomagania. Nawet w chronicznych wypadkach osiągnięto przy pomocy Togalu pomyślne rezultaty. Nieszkodliwe dla serca, żołądka i innych organów. Przeszło 6000 orzeczeń lekarskich. Spróbujcie sami dziś jeszcze, lecz żądajcie we własnym interesie tylko Togal. Niema bowiem nic lepszego! W aptekach.

Bolesny cios dotknął powszechnie u nas poważnego miejskiego radcy sanitarnego p. Dra Rossbergera i jego Małżonkę. Oto ub. tygodnia otrzymali hiobową wieść, że w Gdyni zmarł tragicznie najstarszy ich syn błp. Dr. praw Maksymiljan Rossberger. Na tle tragicznej śmierci krążą najrozmaitsze wersje. Podobno powodem był rozstrój nerwowy. Panu radcy sanit. Drowi Rossbergerowi i Rodzinie z powodu bolesnego ciosu, towarzyszy powszechny, prawdziwy żal i współczucie, — do którego przyłącza się Redakcja naszego pisma.

Zobuzerski wybryk. Niemiłą przygodę zaznał 24 bm. jeden z tut. obywateli w czasie załatwiania funkcyj fizjologicznych w publicznem miejscu ustępowem przy Placu Mickiewicza. Dwaj młodzieńcy zamknęli po prostu obywatela w ubikacji i byłby tam może się dłużej przymusowo przesiedział, gdyby nie nadszedł inny obywatel, który zamkniętego z opresji wybawił. Jak nas informują, dwaj młodzieńcy nosili czapki z odznakami tut. szkoły handlowej.

Nie mogliśmy wprost uwierzyć, aby w szkole tak wzorowo prowadzonej, a w szczególności w zakładzie, którego Dyrekcja dokłada wszelkich starań, aby zakład zajmywał poczesne miejsce w rzędzie szkół tego typu, znaleźli się uczniowie dopuszczający się tego rodzaju łobuzerskich i karygodnych wybryków. Dlatego zwróciliśmy się bezpośrednio do Dyrekcji zakładu z przedstawieniem powyższej sprawy. Jak było do przewidzenia — p. dyrektor Kapuściński wyjaśnił nam, że kilku uczniów wykluczył z zakładu, którzy mimo kilkakrotnych wezwań, aby zaprzestali nosić czapki z odznakami szkoły, dotąd tego nie uczynili.

Nie ulega wątpliwości, że łobuzerskiego wybryku dopuścili się wykluczeni uczniowie, a ci nosząc nieprawnie czapkę z odznakami szkoły szkodzą tylko dobrej opinji zakładu i młodzieży. Byłoby wskazane, aby P. P. zajęła się jednostkami, podszywającemi się pod firmą szkolną, którzy swem karygodnem, ulicznikowskiem zachowaniem się szkodzą tylko zakładowi szkolnemu.

Znowu wykolejenie pociągu Dnia 22 bm. w godzinach południowych z pociągu pośpiesznego Nr. 409 na stacji kolejowej w Rogóźnie

"E XPRESS JAK USŁAWSKI"

podczas przejazdu przez zwrotnicę wykoleił się jeden wagon osobowy. Zatamowanie ruchu trwalo 70 minut.

Wypadł z pociągu. Dnia 21 bm. szeregowiec Władysław Margis z Komp. Telegr. 24 Dyw. Piech. w Jarosławiu wypadł z pociągu osobowego podczas przejazdu przez stację Munina. Wymienionym zajął się lekarz kolejowy Dr. Feldman, który go przywrócił do przytomności, a następnie odwieziono go do izby chorych (wojskowej)

"Dobry" służący. Właściciel piekarni p. Michał Korniat zgłosił na Komisarjat P. P., że jego służący Piotr Waliński sprzeniewierzył 17 bm. kwote 17 zł. na jego szkode, poczem zbiegł

w niewiadomym kierunku.

Ze stalej rubryki. Dnia 22 bm. doprowadzono na policje Solskiego Stanisława, jako poszukiwanego za kradzież w rejonie P. P. P. w Radymnie, oraz znanych złodzieji podejrzanych o kradzieże na terenie m. Jarosławia, a to Jana Kalinowskiego za kradzież węgla, Rudolfa Schidta i Franciszka Hanejkę za kradzieże wozowe. Aniela Bancarz z Rokietnicy została doprowadzona na policję za tajny nierząd i zakazany pobyt w Jarosławiu, oraz Irena Druszkowska za wałęsanie się po tut. mieście, i jako podejrzana o chorobe weneryczną Ponadto zostali doprowadzeni na policję za włóczegostwo Henryk Mikliński i Aleksander Zmuda bez stałego miejs-

Komunikat Kasy Chorych. W związku z reorganizacją Kas Chorych, Okręgowy Urząd Ubezpieczeń we Lwowie mianował z dniem 1 lutego 1932 r. kierownikiem Oddziału Administracyjnego Kasy Chorych (ul. Kraszewskiego I. 15.) p. Dra Stanislawa Siarę, - zaś kierownikiem działu ewidencji i świadczeń p. Zygmunta Lasz-

czyka (ul. Grunwaldzka 1. 5.)

Zabawę taneczną. urządza - korpus podoficerski plutonu żandamerji - 1 lutego b. r. w salach dawnego kasyna 2 p. Łącz, przy ul Słowackiego, naprzeciw stadjonu Sokoła. Czysty dochód przeznaczony na Dom Żołnierza i cele kulturalno-oświatowe.

Szopka Krakowska. Tradycyjna Szopka Krakowska, według oryginalnego historycznego tekstu, da szereg przedstawień w dniach najbliższych. Szopka, wykonana w całości przez uczniów Państwowej Szkoły Budownictwa pod artystycznem kierownictwem profesorów posiada "zespół", z 30 lalek, modelowanych przez prof. art. malarza St. Kopystyńskiego, stylowo przystrojonych.

Całkowity dochód przeznaczony jest na pomoc dla niezamożnych uczniów. Szczegóły w osobnych ogłoszeniach.

Urząd Skarbowy w Jarosławiu podaje do wiadomości zarządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 7/1 1932 L. D. V. 376/4/32 następującej treści: W myśl artykułu 31,32 i 34 ustawy z dnia 19 grudaia 1931 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 112 poz. 881) zostały pociągnięte z dniem 1 stycznia 1932 r. do obowiązku wykupienia świadectw przemysłowych nastąpujące przedsiębiorstwa, dotychczas obowiązkowi temu niepodlegające:

- 1) samoistne przedsiębiorstwa robót i dostaw na sume do 2.000 zł.
- 2) hotele i pokoje umeblowane, posiadające do wynajęcia ponad 2 do 4 pokojów:
- 3) przedsiębiostwa, zaliczone do rozdziału XIX części II lit. c. t. taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym, a zatrudniające bądź samego właściciela przedsiębiorstwa, bądź też właściciela i jednego pracownika, względnie członka rodziny.

Ponieważ ustawa z dnia 19 grudnia 1931 r. została ogłoszona w dniu 31 grudnia 1931 r. wymienione wyżej przedsiębiorstwa nie były w możności wykupić świadectwa przemysłowe na rok

1932 w terminie, określonym w art. 30 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym.

Z tych względów Ministerstwo Skarbu na podstawie art. 122 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym odroczylo do końca lutego 1932 r. termin do nabycia świadectw przemysłowych na rok 1932 przez wyżej wymienione przedsiębiorstwa.

Ostrzeżenie. Powiatowa Komenda P. P. w Jarosławiu donosi: W Jarosławiu pojawiło się 3 osobników z Krakowa a to: Jan Kaczmarczyk, Antoni Gut i N. Kowal, oraz znany tut. oszust Marjan Lewkowicz rzekomo agenci Społecznej Kasy Gospodarczej, którzy pod pozorem udzielania pożyczek na dogodnych warunkach wyłudzali od naiwnych mniejsze i większe stawki pieniężne.

Ostrzega się przeto przed wymienionymi oszustami i w razie przybycia tychże do domów, o zakomunikowanie Policji w Jarosławiu.

Wypróbowane przepisy. Purée z marchwi (na 6 osób)

Proporcje: 1 kg. marchwi, 1 łyżkę masła, 2 łyżki mąki, 1/2 łyżki cukru, 2 Maggi'ego kostki buljonowe, sól, pieprz, 1 listek bobkowy, z 1 bul-

Sposób przyrządzenia: Marchew oczyścić, pokrajać zalać wodą i gotować na miękko, przefasować. Rozpuścić masło, wsypać parę łyżek mąki, dolać 11/2 litra rosołu sporządzonego z 2 Maggi'ego kostek buljonowych, dodać trochę cukru, przefasowaną marchew, soli i ogrzać, Wydać z osuszonemi grzankami na stół.

Bóle nerwowe i głowy uśmierza i usuwa szybko i skutecznie Togal. Nieszkodliwe dla serca, żołądka i innych organów. Tysiące udręczonych odzyskało przy pomocy Togalu swe zdrowiel Wypróbujcie więc sami dziś jeszcze, lecz żądajcie tylko oryginalnych tabletek Togal — niema bowiem nic lepszego! We wszystkich aptekach! Cena Zł. 2.

Czas odnowić prenumeratę na miesiąc luty.

Zyd. Tow. Gimn. Sport. "Hapoel" w Jarosławiu

zawiadamia P. T. Członków, że

I. Walne Zebranie

odbędzie się w środę 3 lutego 1932 r. o g. 7 wiecz w sali Zyd. Tow. Muz. "Hanigun" z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie z działalności Tymcz. Zarządu
- 2) Wybór Wydziału
- 3) Wnioski i interpelacje

Za tymcz. Zarząd A. J. POLEINER.

Scienne płytki glazurowane z cementu!

Białe, niebieskie, lub marmurowe w różnych kolorach o lustrzanym połysku, produkuje i dostarcza w Wojew. Iwowskiem o 50°/o taniej od tego rodzaju innych pytek,

Firma: M. OKON, Jarosław

ul. Kraszewskiego. - Telef. Nr. 6.

Po ukończeniu pierwszorzędnej szkoły dla gorseciarstwa we Wiedniu,

otworzyłam

S A L O N GORSETOW

gdzie są na składzie i wykonuje się na zamówienia indywidualnie zastosowane gorsety, corselety, opaski brzuszne chirurgiczne i t.p. wedle najnowszych modeli wiedeńskich i paryskich.

B. KURZWEILOWA

Jarosław, Słowackiego 11. Il. piętro.

Znakomite objady z 3 dań

za 1 zł. w abonamencie wydaje

FIRMA E. I K. BOJARSKI

(dawniej Klecan)

Jarosław, Rynek Kuchnia pod doświadczonem kierow-

nictwem znanego kuchmistrza P. Hnatowa.

Inseruicie w "Expressie Jarosławskim"

ADOLF BLÜCHER

Główny skład wszelkich materiałów budowianych W JAROSŁAWIU, ul. 3. Maja 1.

(dawniej gmach straży pożarnej) - Telefon Nr. 165 dostarcza cement wagonowo ze wszystkich fabryk oraz poleca detajlicznie ze składu: Cement portlandzki, wapno, gips sztukatorski i alabastrowy, wapno hydrauliczne, cegły i glinki szamotowe, płyty piekarskie, piece kaflowe; dachówki szklane, trzcinę, asfalt, karbolineum, ter, smoły, papę dachową i izolacyjną (Kuźnickiego) oraz farby, pokosty, lakiery, terpentyny, kredy, pendzle, pasty do podłóg, klingerit, asbest, sznury asbestowe i wszelkie inne materjały w zakres budownictwa wchodzące.

Towary pierwszorzędne! Ceny konkurencyjne Warunki zapłaty według umowy.

Nowości

na sezon zimowy oglądać można bez obowiązku kupna

DOM TOWAROWY

Reklama dźwignią handlu!

Na sezon wiosenny 1932 r.

poleca ===

-NAWOZY SZTUCZNE a to: sól, potasowa krajowa,

kainit zwykły i mielony, tomasyne,

superfosfat mineralny i kostny, azotniak mielony i granulowany, siarczan amonu, saletrzak,

"Nitrofos", saletrę sodową, tomasynę azotniakową, tudzież wapno palone mielone, w całowagonowych ładunkach wprost z kopalń i fabryk, tudzież w drobnych ilościach, ze swego magazynu w Jarosławiu

Spółdzielczy

BANK ROLNICZY z ograniczoną odpowiedzialnością W JAROSLAWIU.